

Česká republika

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Speciální škola a speciální mateřská škola při Dětském centru
Turnov, Kosmonautů 1641**

Kosmonautů 1641, 511 01 Turnov

Identifikátor školy: 600 099 474

Termín konání tematické inspekce: 10. a 11. únor 2003

Čj.:	084 49/03-1165
Signatura:	th5zw126

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální škola a speciální mateřská škola je součástí Dětského centra „Sluníčko“ v Turnově. Škola je umístěna na sídlišti v patrové panelové budově dětského centra v blízkosti vlakového nádraží. Zřizovatelem je město Turnov. Zařízení je příspěvkovou organizací.

Výchovně-vzdělávací činnost probíhá ve dvou třídách mateřské školy a ve třech třídách speciální školy. Škola vyučuje podle „Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy“ čj. 24 035/97-22. Ve třídě autistických dětí je využíván „Teacch program“. Do dvou tříd mateřské školy docházelo 22 dětí, do speciální školy 14 žáků, z nichž bylo šest autistických. Výuku zajišťovalo celkem osm pedagogických pracovníků a jedna asistentka placená úřadem práce. Další pracovníci byly vedeny pod dětským centrem.

Tematická inspekce byla zaměřena na výchovně-vzdělávací činnost ve třídě autistických žáků.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálních podmínek vzdělávací činnosti
- speciálních podmínek podmiňujících strukturovaný režim výuky
- průběhu vzdělávání - individuální programy

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuka ve třídě autistických žáků je zabezpečena dvěma pedagožkami. Vedoucí učitelka má osvědčení pedagogické způsobilosti pro výuku dětí s autismem. Absolvovala distanční studium speciální pedagogiky, v současné době studuje bakalářské studium obor speciální pedagogika. Pomocná pedagogická pracovníce má pedagogické vzdělání v oboru vychovatelství, které absolvovala na TU Liberec.

Garantem výchovně-vzdělávací činnosti je vedoucí učitelka (ředitelkou zařízení jmenovaná jako zástupkyně za školu). Obě učitelky úzce spolupracují, společně se podílejí na realizaci, hodnocení i korekci individuálních plánů.

Obě učitelky se průběžně vzdělávají, účastnily se řady odborných kurzů a seminářů vztahujících se k dané problematice (Metodika práce s klienty s autismem, Výchova a vzdělávání dětí s autismem, Vzdělávání dětí s autismem, Výuka čtení globální metodou aj.).

Organizace výuky se opírá o „Teacch program“ a vychází ze strukturovaného režimu a učiva. Zahrnuje i odpočinkové aktivity a relaxační chvíle. Plně vyhovuje potřebám žáků. Vzhledem k tomu, že žáci nejsou schopni verbální komunikace, je využívána alternativní komunikace (piktogramy, fotografie).

Dětské centrum je úzce propojeno s činností školy. Přenos informací tvoří nedílnou součást chodu zařízení a funguje velmi dobře. Rodiče jsou o svých dětech informováni denně. Podílejí se na výuce, pod vedením učitelky pracují s žáky také doma.

Personální podmínky školy pro výuku žáků s autismem jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola je umístěna v patře panelové budovy, tvoří uzavřený celek. Dvě menší učebny jsou vhodné i pro vozičkáře. Učebna pro autistické žáky je vybavena a uzpůsobena pro strukturované učení, menší třída slouží k dennímu zahajovacímu komunitnímu kruhu, k výchovám (výtvarné, pracovní, hudební) a k relaxaci. K individuální práci je využíván i prostor jídelny. Celek uzavírá chodba vybavená motivačními a manipulačními pomůckami, které si žáci volně vybírají v odpočinkových aktivitách, dále kuchyňka, kde se jednotlivci učí připravovat svačinu, a menší prostor šatny. Tělocvična je v přízemí. U schodiště je výtah pro přepravu imobilních žáků. Prostory jsou stísněné, jsou však funkčně a esteticky zařízené.

V učebně mají žáci školní lavice s postranním stojanem, který slouží pro strukturovanou výuku. Uspořádání školního nábytku a pomůcek umožňuje přehledně a jasně oddělovat a diferencovat učivo. V učebně, ve třídě i na chodbě mají žáci vizualizovaný časový rozvrh, vizualizaci denních činností v kombinaci s fotografiemi a piktogramy, na přehledném místě jsou komunikační karty. Pomůcky k výuce si učitelky zhotovují převážně samy. Komerční firmy je pro autistické žáky nevyrobí. Totéž platí i pro učebnice a pracovní sešity. Učitelky využívají pomůcky pro mateřské školy a některé učebnice a pracovní sešity pro pomocné školy.

Materiálně-technické podmínky s ohledem na speciální podmínky podmiňující strukturovaný režim výuky jsou velmi dobré. Prostorové podmínky jsou stísněné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE - VE TŘÍDĚ AUTISTICKÝCH ŽÁKŮ

Výuka probíhá podle schváleného „Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22“ a „Teacch programu“.

Individuální vzdělávací plány byly sestaveny s ohledem na potřeby a možnosti žáků. Obsahují kognitivní složku, která je podrobně rozpracována, v menší míře behaviorální složku, která má popisný charakter. Stanovený individuální vzdělávací program (IVP) vychází z doporučení pedagogicko-psychologické poradny (PPP), speciálně pedagogického centra (SPC) Praha, pracovníků APLA (asociace pomáhající lidem s autismem) a je pro každého žáka specifický. Žákům s kombinovaným postižením je poskytována rehabilitační a logopedická péče.

IVP je podepsán pracovníky, kteří se na něm nějakým způsobem podílejí (učitelkou, asistentkou, rehabilitační sestrou, logopedkou, psychologem, rodiči).

Třídní dokumentace je řádně vedena, průkazně zachycuje výchovně-vzdělávací proces jednotlivých žáků. Dokumentace žáků obsahuje lékařské potvrzení diagnózy autismu, vyšetření PPP, SPC, žádost o zařazení do speciální školy, rozhodnutí o přijetí, souhlas rodičů.

Kontrola IVP je prováděna zpravidla čtvrtletně, dále dle potřeby či aktuální situace a je účinná.

Realizace vzdělávacích programů je v souladu se schválenými učebními dokumenty a s požadavky na výuku žáků s autismem.

Průběh a výsledky vzdělávání při společném komunitním kruhu, v předmětech pracovní, výtvarná a hudební výchova a individuální výuka u všech žáků

Na vedení komunitního kruhu se podílely obě pedagogické pracovnice, vedoucí učitelka se způsobilostí vyučovat děti s autismem (studující vysokou školu), druhá pomocná pedagožka s vychovatelskou způsobilostí. Individuální výuku zajišťovala vedoucí učitelka, výchovy vychovatelka.

Vzhledem k tomu, že žáci kromě jednoho, nejsou schopni verbální komunikace, výuka se musí opírat o výukovou řadu simultánního rozvíjení komunikace.

Významným motivačním prvkem pro práci žáků byl ranní komunitní kruh. Spočíval ve vzájemném poznávání, navozování kontaktu, uvedení žáků do strukturovaného režimu. Učitelky zařadily vizualizaci, působily na emotivní stránku žáků, aktivovaly je k jakémukoliv verbálnímu projevu. Souhra učitelek i přítomných asistentek byla vynikající.

Plánování výuky bylo promyšlené a vycházelo z platných učebních dokumentů rozpracovaných do individuálních vzdělávacích programů pro každého žáka. Témata k výchovám byla společná pro všechny žáky, úkoly diferencované. Učitelky zpracovávají na každý den podrobnou přípravu, která je přizpůsobována aktuálnímu zdravotnímu i psychickému stavu žáků.

Žáci byli individuálně vyučováni v učebně, úkoly z výchov plnili společně.

Každý žák měl předem připravené úkoly z jednotlivých předmětů na vymezeném místě v přesném sledu jednotlivých úkonů. Učitelka podpořila konkrétní začátek či konec činnosti piktogramem i slovem. Zvolená metoda byla volena v souladu s kognitivním cílem hodin. Individuální práce s žákem byla vhodně střídána se samostatnou prací žáka. Trpělivý, důsledný a vysoce erudovaný přístup učitelky přispěl ke splnění stanoveného úkolu. Každý splněný úkol pozitivně ohodnotila. Velmi dobře reagovala na psychický stav žáků, operativně zařazovala odpočinkové aktivity. Příkladným způsobem zvládla negativní psychické projevy žáka.

Použité pomůcky byly názorné, jasné, konkrétní, ohraničené. Komunikační knihy a tabulky vyhovovaly potřebám žáků. Manipulační, didaktické pomůcky byly funkčně využity.

Při výchovách (hudební, pracovní a výtvarná) učitelka velmi taktním způsobem a emotivní motivací přiměla žáky ke spolupráci. Při pracovním vyučování a výtvarné výchově zvolila zajímavý přírodní materiál. Citlivým způsobem vedla žáky ke správným pracovním dovednostem a návykům. Pozitivní hodnocení a povzbuzování prolínaly všemi činnostmi. Žáci evidentně projevovali radost nad vznikajícím dílem. Při hudební výchově se učitelka zaměřila na rytmizaci, doprovázela zpěv na hudební nástroj, ponechala vedoucí úlohu komunikujícímu žákovi. Žáci se i přes verbální handicap zapojili do rytmizace i pohybového vyjádření textu písni.

Žáci pracovali podle svých možností, měli prostor k relaxaci. Pitný režim jim byl dostupný.

Vybavení na jednotlivé výchovy bylo dostačující. Zvolené pomůcky podporovaly kognitivní stránku výuky.

Interakce a vzájemná komunikace ve všech sledovaných činnostech probíhala v ovzduší důvěry, porozumění a vzájemného respektu.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Škola nevyužívá vnější evaluační nástroje. Pravidelně vyhodnocuje plnění individuálních vzdělávacích programů a uzpůsobuje je možnostem a potřebám žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech a individuálních programů byly vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Škola spolupracuje s psychologem a logopedkou, kteří sídlí v dětském centru. Spolupráce s SPC v Turnově, které se zabývá autistickými dětmi, nebyla navázána. Velmi dobrá spolupráce byla s SPC Vertikála v Praze. Učitelky projevily zájem o spolupráci a výměnu zkušeností s učitelkami z jiných škol. Postrádají konfrontaci poznatků a názorů k dané problematice.

Spolupráce učitelek s SPC Vertikála v Praze byla účinná, učitelkami hodnocena velmi dobře. Spolupráce s SPC Turnov neprobíhala.

Do školy docházejí žáci z Turnova, dojíždějí i ze vzdálenějších míst (Mnichovo Hradiště, Semily). Třída pro autistické žáky existuje od roku 1998.

Třída pro autistické žáky je dostupná i pro vzdálenější obce a města. Více jich nemůže škola přijmout z důvodu malých prostorových možností.

Z dotazníků pro rodiče vyplynula jejich spokojenost s prací školy. Rodiče oceňují příkladný přístup obou učitelek a možnost výuky dětí, které by nemohly být v jiném zařízení vyučovány. Upozorňují na nedostatek speciálních pomůcek a učebnic pro autistické žáky.

Soulad rozhodnutí o zařazení do sítě škol se zřizovací listinou

Název školy uvedený v posledním předloženém rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 2. 12. 1998 není shodný s názvem školy uvedeným ve zřizovací listině.

Název školy v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je: Speciální škola a speciální mateřská škola při Dětském centru Turnov, Kosmonautů 1641

Název školy ve zřizovací listině je: Dětské centrum - speciální škola, ulice Kosmonautů 1641 Turnov

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 2. 12. 1998 vydal Školský úřad Semily pod čj. P-956/98-Kp
2. Zřizovací listina ze dne 27. 6. 2001 bez čj.
3. Výkaz o speciálních školách V4-01 k 30. 9. 2002
4. Jmenování do funkce ředitelky - 8. 10. 1998 městem Turnov
5. Výroční zpráva za školní rok 2001/2002
6. Rozvrh hodin pro školní rok 2002/2003
7. Plán práce na školní rok 2002/2003
8. Organizační řád
9. Školní řád

10. Osobní dokumentace žáků s autismem (odborný posudek lékaře, návrh SPC na zařazení do speciální školy, výsledky pedagogického a psychologického vyšetření, individuální vzdělávací programy)
11. Třídní kniha pro školní rok 2002/2003
12. Třídní výkaz, katalogové listy a vysvědčení - školní rok 2002/2003
13. Personální dokumentace - učitelky autistické třídy
14. Záznamy z pedagogických rad - školní rok 2002/2003

ZÁVĚR

Výuku dětí s autismem zajišťuje vysoce erudovaná učitelka. Vzdělání si doplňuje studiem na vysoké škole. Obě pedagogické pracovnice, které s žáky pracují, se soustavně vzdělávají a prohlubují si vědomosti v dané problematice.

Organizace dne, rozvrh hodin, uspořádání školního nábytku v učebně, volba pomůcek a diferenciací úkolů umožňují strukturovaný režim výuky. Prostory školy jsou menší, proto učitelky využívají k individuální práci i odpočinkovým aktivitám také jídelnu a chodbu. Pomůcek je pro stávající počet žáků dostatek díky iniciativě učitelek, které si většinu zhotovují samy.

Individuální programy byly adekvátní možností a schopností žáků. Učitelky využívají alternativní formy komunikace, důsledně učivo vizualizují, používají piktogramy. Práce s žáky byla strukturovaná, pokyny učitelky byly jasné, podpořené názornými pomůckami. Empatický přístup učitelek vycházel z vysoké zainteresovanosti k problematice autismu. Důslednost a trpělivý přístup přispěly k zvládnutí úkolů probíraného učiva. Příznačným rysem bylo povzbuzování žáků a ocenění jejich snahy. Výchovně-vzdělávací činnost probíhala v tvůrčí atmosféře a v ovzduší vzájemné důvěry a respektu.

Spolupráce s pracovníky místního SPC není funkční, spolupráce s SPC Praha je účinná. Třída pro autistické žáky je dostupná pro širší okolí, žáci dojíždějí ze vzdálených míst.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
-------------------	-------------------------	--------

PhDr. Miloslava Paclíková

v. r.

V Liberci dne 7. března 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 11. 3. 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
---	--------

MUDr. Jana Čepková

v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003-04-01	084 81/03-1165
Zřizovatel	2003-04-01	084 80/03-1165
Rada školy	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány